

29. NACIONALNA KONVENCIJA AAASS

Marina Lukšič - Hacin

Jesen, od 20. do 23. novembra 1997, je bila 29. Nacionalna konvencija AAASS (*American Association for the Advancement of Slavic Studies*). Odvijala se je v Seattlu v ameriški državi Washington. Med udeleženci smo bili tudi štirje sodelavci Inštituta za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU. Trije smo se udeležili omizja o slovenskih izseljencih v Evropi (*Slovene Emigrants in Europe*), ki mu je predsedoval dr. Timothy Pogacar.

Dr. Marjan Drnovšek je predstavil prispevek o odnosu države in cerkve do izseljevanja iz slovenskega etničnega prostora med obema vojnama (*Attitude of the State and Church Toward Emigration of Slovenes Between the Two World Wars*). Avtor izpostavlja, da je v času med obema vojnama prišlo do obrata v poteh izseljevanja naših ljudi. Prej prekomorske dežele so zdaj nadomestile Francija, Belgija, Nizozemska, Luxemburg in Nemčija. Rimokatoliška cerkev je izseljevanju v države Zahodne Evrope posvečala veliko pozornost, odnos države do tega vprašanja v omenjenem času pa je v migracijskih raziskavah najmanj poznan. Predstavljeni referat skozi primerjavo med obema političnima državama odkriva nova, še nepoznana področja izseljenske problematike.

Na širšo evropsko situacijo se je nanašal tudi prispevek dr. Marine Lukšič - Hacin (*Slovenes in Sweden*). Prikazal je razseljevanje ljudi iz slovenskega etničnega prostora, pri čemer je bil poudarek predvsem na povojnem obdobju in življenju Slovencev na Švedskem. Slednje sodi v t.i. novejšo obdobje izseljevanja Slovencev, ki je bilo najmočnejše v šestdesetih letih. Švedska je zanimiva predvsem zaradi uradne politike multikulturalizma, ki v primerjavi s formalnim odnosom drugih evropskih držav do 'njihovih' priseljencev prinaša kar nekaj novosti.

Za razliko od prvih dveh prispevkov je zadnji posegel na področje književnosti. Ž željo, da bi bil po preglednejših temah predhodnih referatov

predstavljen še primer uspešnega slovenskega izseljenskega intelektualca v evropskem kulturnem prostoru, je dr. Janja Žitnik spregovorila o življenju, literarnozgodovinskem in leposlovnem delu Janka Lavrina (*Janko Lavrin: The Art of Intellectual Adventure*). Njen pisni prispevek se s posebno pozornostjo posveča Lavrinovim pesniškim poskusom in njegovi kratki prozi, saj je bilo njegovo leposlovno ustvarjanje doslej še najmanj raziskano. V samem nastopu pa se je avtorica osredotočila na predstavitev mnogostranske osebnosti tega uglednega komparativista, misleca in esteta, ki je s samosvojimi pogledi in izvirnimi znanstvenim pristopom zbuja veliko pozornost in različne reakcije v evropskih humanističnih krogih, tako v svojem času kot tudi pozneje.

Glavni namen omizja o slovenskih izseljencih v Evropi je bil, da opozorimo, da se naši ljudje niso izseljevali le preko oceanov, kot se pogosto misli, ampak so se v velikem številu razselili tudi po evropskih državah, predvsem proti zahodu, manj proti vzhodu in manj na prelomu stoletja, veliko več pa po zaprtju 'ameriških vrat'.

Dr. Irena Gantar Godina pa je s svojo razpravo sodelovala na omizju o različnih vidikih odnosov Slovencev s tujino (*Aspects of Slovene Foreign Relation*). Poleg nje so tu sodelovali še predsedujoči dr. Charles Jelavich, razpravljalci dr. Dimitrij Rupel in Rudolph M. Susel in avtorja razprav dr. Karl W. Ryavec (*Slovenia and the United States*) in dr. Peter Vodopivec (*The Slovenes and France: Wishful Images and Reality*). Dr. Irena Gantar Godina je udeležence seznanila s slovensko-češkimi sodelovanjem od konca 18. stoletja do leta 1918. Izpostavila je predvsem idejne vplive čeških kulturnikov, znanstvenikov in nekaterih politikov, ki so jih le-ti imeli na slovenske študente, ki so študirali v Pragi. Vse to je prepletala s prikazom slovenskega političnega, gospodarskega in kulturnega življenja tistega časa.

Predstavitvi referatov na obeh dobro obiskanih omizjih sta sledili živahni diskusiji, v katerih so poslušalci dobili podrobnejša pojasnila v zvezi z obravnavanimi temami, nekateri pa so izkoristili priložnost za to, da so problematiko slovenskih izseljencev v Evropi in slovenskih stikov s tujino osvetlili še z novih zornih kotov.